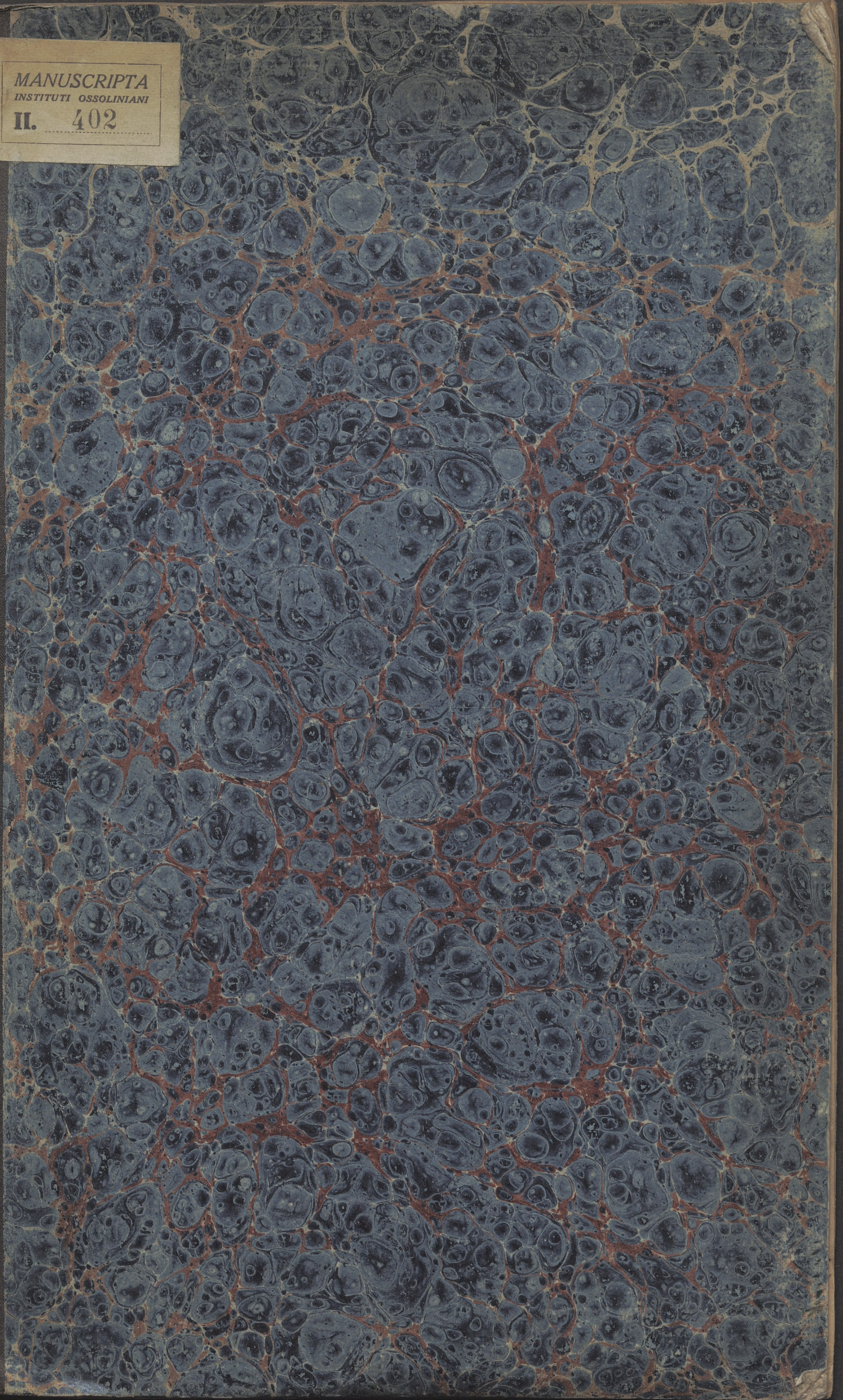

MANUSCRIPTA

INSTITUTI OSSOLINIANI

II. 402

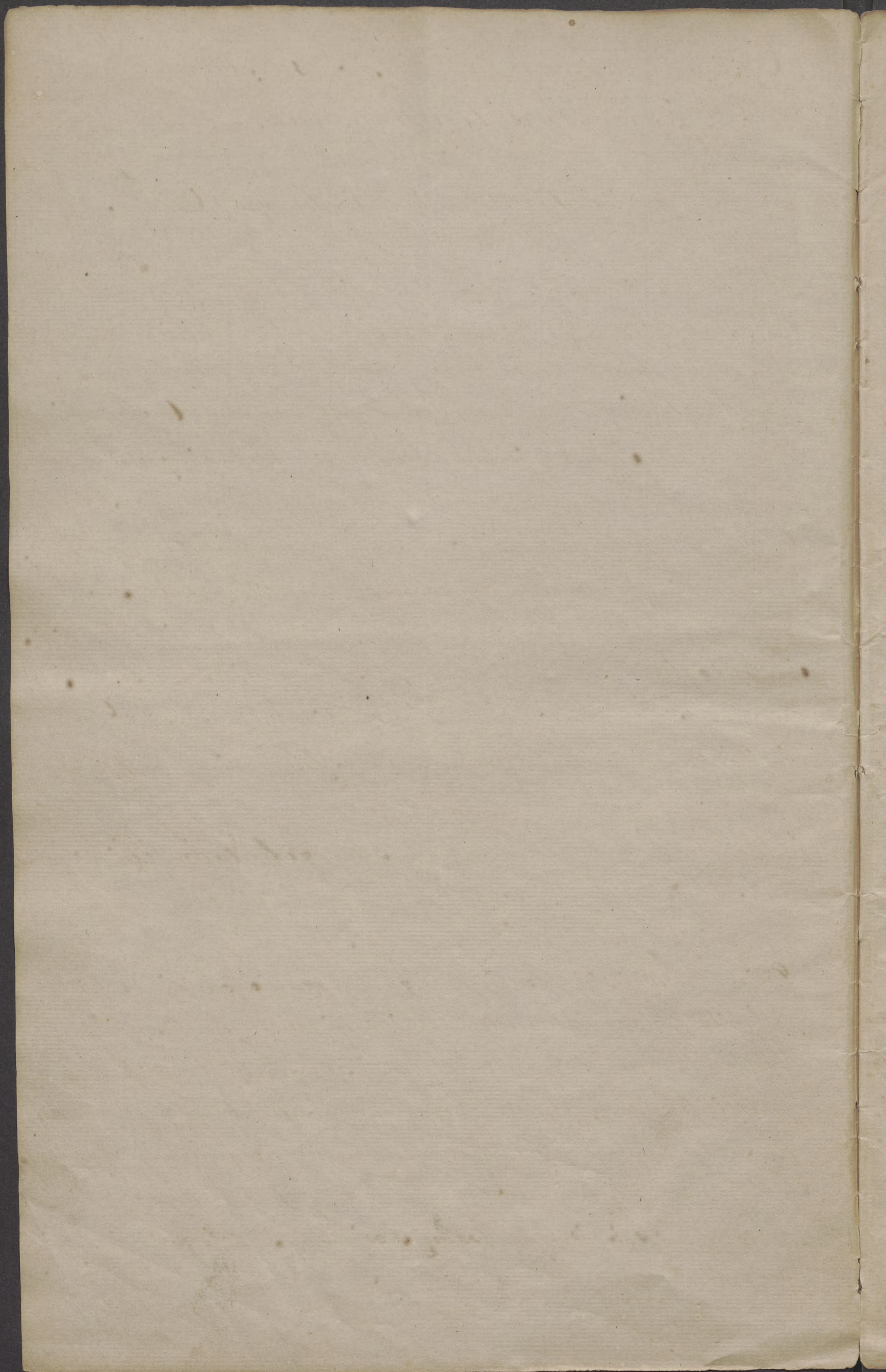

N^o Inuo. 402.

hals stas

Opisanie Konfederacji Przewietnej
Województwa Krakowskiego. 1.

Roku Pańskiego 1760 Dnia 21. Miesiaca Czerwa.

Starost w Mieście Hoteckim, Krakowie Twizzek Konfederacji
Województwa Krakowskiego niespodzianie, i przed o godzinie drugiej po-
łudniu w Łamku Krakowskim, który obrany Marszałkiem
Jaruzi Wielmożny Mł. Stan Michał na Czarnowie Czarnocki
Stolnik Liemi Szycycki in presentia Jaruzi Wielmożnych, Wielmożnych
Jch. Mł. Wład. Władysławów i Szlachty nie więcej jak sześćdziesiąt trzech.
Po Elewji Marszałka i wykonany Juramentie wszyscy przedtym
nie Krakus w pół do czwartej konwojowano Magistrat, Tym nahe-
reany Jurament, który cum tota Communitate Civitatis wypełnili.
Tandem o godzinie czwartej klucze od Bram, miejskich odebrano.
Wszystkie Bramy Miasta zamknięto, onychże Vigilantium Jaruzonow
w Miejskiemu nakazano, ten pod komendą Przewietnej Konfederacji
wraz z Jaruzonem samowolnym Najjuszniejszej Przechy spowolonej
i Mł. Starosty Krakowskiego odebrany, super fidelitatem i t. k. Jur-
ment. Mówi się circa circum Krakowa we dwie i w nowy Custodiam
cum armis Mierzecanom, zalecono —

Dnia Dwudziestego drugiego Czerwa rana o godzinie osmej
nastąpiła Wotywa w Kosiele Archiprzbiteralnym N. Panny
Maryi w Prymasu Krakowskim cum Expositione Sanctissimi
pro felicissimis successibus Przewietnej Konfederacji która celebrowa-
wał J. Mł. Psigda Garlicki tejże Przewietnej Konfederacji Kapelan.
Tę jeszcze Wotywa niernomnyta, do Kosciwa, knai dają o zbliżeniu
się wojska Prussyjskiego pod bramę Florjanską. O szósto godziny dziewiątej
cztery atak przez Moskali do bramy Florjanskiej dano ognia, do drzwi

bramy i armat szesnastie razy, już drzwi mocno nadwierzzone i rostaty. Szerególna
tylko protencya Matki Najświętszej, która pod czas ataku po murach miejskich
wraz z S. Ksawierzem i S. Janem Kantym chodząca widziawo, w tym czasie
obroną była. Bo ledwo co ludźmi wprzódce Wilkanasie, a to nie więcej nad dwunastu
wpada na mury miejskie i żadne nie przysposobieni Ammunitione, ledwo
na który nabój prochu i kul mając, dają odpór Moskwiem. Wódka Ich Generata
Dannina, roduwego Synowca Kcia Piotra Replina Najjasniejszej Impera-
torowy Rosyjskiej szetnomownego posta, wydeaniem ognia z murów z kawa-
binu jednego, prosto kula w gębę utrafiwszy innych z nim Dawudkiestu Osmi
Moskali przed bramą Florjanską, na plecach bez duszy zostawiają. Szesćdzie-
siąt raniionych zresztą Wojska Rosyjskiego do ucieczki pod promnik Bisku-
pi przynawiawszy. Tu rzeczk obiwna - na tak gęste strzyszenia z armat i re-
znej strzelby, że na drugiej stronie ścien nie ginie. Oprócz z ciemnowości dwóch
Szermierzników, Stolarowka, Kowalowyka z murów przypatrujących się,
Studenta Bełkowskiego i szlachta miejskiego przy bramie stojących bez
żadnych broni na śmierć rabiło. Dnia Wojsko Rosyjskie po potach Piarski
nawaranych na promnikowi rozłożywszy się do wieczora spożywali, na noc
dwieście kolumnami jedną na promnik Biskupi, drugą do Cyrym Dobr-
dzieckich Ich Młóć X. Cystersów Mogilskich reitrowawrszy się.
Obóz swój kawałtają, pot mile od Krakowa.

Dnia dwudziestego trzeciego Czerwca, odemawrszy się od obozu swojego Moskwi
w kilkadziesiąt koni, przedmieścia Wesoła, klasztor W.W. OO. Karmeliton Bosych
i Kłepca rabiła. Gospodarza na solnym szańcu najechawszy tremende rabi-
jąca M. J. Mł. Pana Szaniawskiego Starostę Malogoskiego temu na rery-
dencyi będącego z ludźmi w niewolę zabrawrszy, na noc do obozów ściągnęli.
Tegoż i po nim następujących dni Miasto zaczęto fortyfikować, armaty
nazańce, waty zamkowe i do bram wyjechano, rewersę Ich Mł. Szuchta

zgrupowują się, Choczymie Komputowe i Łanowory, Dobrye, Przemys-
kowie, Nowego Turgu i innych miejsc sprawiają —

Dnia dwudziestego osmego Czerwca, Moskale zbliżyli się pod Kła-
stór Penien, Wiatki, na Biskupin, i okolo Łobowa zaczęli rabo-
wać, przeciwko tym Ichm Konfederacji wyjechawszy w kilka dni
konni, dwóch Moskale na placu potoczyli, dwóch żywcem rabrali, i do-
były pieniądze kilka tierieć czerwonych, złotych, szpinka cyamen-
towa i Guw eryfikoncha, sakierortota i cyamentarni i rubinami sadzone
dostali się — Druga potyczka tegoż samego dnia między Bickarowem
Wole Duchackim i Krzemionkami W. M. M. Pana Pruski Rotmistrza
i Dymirya pod swoją komendą naderają, zjechawszy i w Moskwę,
których dziewięciu na placu potoczyli. Innych bardzo wiele rannych, i rano
Moskale rabrali. W tej potyczce z strony Konfederatów rabito trzech W. M. M.
Pana Kaminskiego Towarzysza, Mszarskiego W. M. M. Pana Biełobry-
skiego Towarzysza i Czteka W. M. M. Pana Rotmistrza, plejzerowanych
niez pięciu, między ktorymi W. M. M. Pan Korystnik powiernik, Suscepter
Groch Krawowski.

Dnia pierwszego Lipca i Basoty Mikotajskiej fortki przez wydanie
ognia i smiępownicy na kamienny most ku Czrynow, Putkowiska
Morakow Moskiewskich na koniu siedzącego naderali rabito —

Dnia piątego Lipca, Moskale zbliżyli się pod Kłastór Penien, Wiatki
przeciwko nim wyjechawszy Konfederacji, siedmiu Moskale na placu pot-
oczyli, rannych wiele, z strony zaś Konfederatów jeden powrtowy zginął. W. Pana
Osrowskiego Towarzysza na wyłot kula przeszyła, ten żyje —

Innych następujących dni Konfederacja przez lierne przebywanie w kom-
panii Konfederackich różnych miejsc moeno się rozmaga, w tych dniach
bywały różne podjarady z Konfederatów iaden nie zginął, Moskale jednak
po jednym po dwóch na placu padali, i żywcem chwytano —

Dnia jedenastego Lipca rewszad powstę i w chmurach przed wieczorem,
potym powstał grzmot wielki, w pół dwunastej przed północą uderzył z
wielkim szelestem piorun w kopule Koscioła S. Anny, tam wiele szkody

pożyciwszy w oknach, stupach, kamiennych, potem wpadł do kościoła, gdzie
w kopule otwart, satunaterze po obu stronach kościoła nad Oltarzem poobijał,
okna potłukł, także nad Chórem i w Facyacie, i ulicy pilastry potłukł,
nad wieżami dachowe go obrywał i inniej szkody po czynił, tegoż samego
czasu uderzył piorun przy obozie Moskiewskim trzydziestu Moskali zabił.

Dnia dziesiątego Lipca w potyczce jędrzejkiej przed potuclniem
porucznika imieniem Ciszka z Garnizonu Miejskiego przeciwiałościanego
oficerskie nabijanie Armat bez kuli i prochu wyprawowano przed Owartha
pod Mabeitą rozstrzelano.

Tegoż samego dnia po potuclniu nastąpiła potyczka, w polu, ku promni-
nowi, w tej potyczce na placu Moskale dwudziestu dwierogiem, i jednym przy-
prowadzono dwóch, ranionych wiele, z strony Konfederatów zabiło dwóch,
szeregowy jeden dostał się w niewolę, raniony jeden. —

Dnia piętnastego Lipca przed potuclniem o godzinie dziesiątej przewie-
szono dwóch szpiegów w rynku przed waga, z których jeden kosa Moskiew-
ski na jankwizyjski becząc, perncet: iż Wojsko Pruskie podstąpiwszy
pod Bramę Floryańską wieźieli około miasta bardzo wysokie mury,
i po nich chwytając niewiastę z mitochieniem i Staruszkiem, w tymczasie
czarnym, to jest Najświętsza Panna z S. Kacimierzem i S. Janem Kantym,
jako też i rannych niektorzy pobożni Kanonicy wieźieli gdzie miasto
i w szpicy w niem, zostający, potecając się opiece Matki Boskiej od dnia
nawiedzenia, tej wystawiały w bramie Floryańskiej Oltarz, za wy-
ważnym koscieniem W. P. Polkeńskiego Suffragana Krukowskiego
przez cały czas odprawiano Msze S. S. wiczerowami, kuś, Rozanie,
Litanie, i różne nabożne pieśni, Lucrie przy znacznym hałasie
reymoczeniu śpiewali —

Dnia szesnastego Lipca W. J. M. Jan Zetowski Podskarby Krukowski
przybył do Krukowa w kompaniji szesćset szlachty skonfederowa-
nych, tak konnych, jako i piechoty, przed potuclniem o godzinie jed-
nastej wykłety wykonali Turament.

Dnia osiemnastego Lipca pod promnikiem Biskupim po
potuclniu kwadrans metrzeć nastąpiła potyczka pod Komendą

Generalnego Przewodniczącego Konfederacji Województwa Krakowskiego
 Regimentarza Wielmożnego J.Mi. Pana Fryderyka, ta trwał
 ta do godziny Czwartej, tu J.Mi. Konfederatów w poczynkach
 powzięto się, albowiem w wszystkie strony oblegli morską, potw-
 rzywają ich na placu trupem sto pięćdziesiąt sześć; jako sami lu-
 dzie, zannali ci w ich rozprzebli; i plejzerowanych bardzo wiele, a tak
 ich Moskwa nie wiedząc dokąd się reiterować miała: pozwali wotai
 pardon do stworzenia bronii, i poddania się już, będąc gotowemi, którym
 nieco Konfederacji folgując, w tym znaczeniu summa nachochłai Mos-
 kowie z Cyrzyni, gdzie Konfederacji przymuszeni reiterować się narad
 pod Kraków, plac swój opuścili, w tej jednaki tak, i wawiej potyka-
 ce, w strony Konfederatów, nie więcej, niż jak na smierci, zabitych
 pięćdziesiąt trzech, między którymi rabicii: J.Mi. Pan Czarnicki
 Półmistrz kret stryjeczny J.Mi. Pana Marszałka i Włodzi-
 ślan Kotoski wielki i odwarci rycerze. Tymczasem wzięci dwóch Towar-
 zystów, i porucznik kamrowy, plejzerowanych dwudziestu osmiu.
 Dnia dwudziestego Lipca. Publikują monety stara redukowane,
 przez Konstytucję, ostatniego Sejmu R. 1767. ianoto: stare Snyfy po
 groszy 30. Sarnie po groszy 35, Prostani po gr. 12 1/2. Groszani i Szelagi
 stare które już iadney kurrencji nie miały, żeby swój zupełny kurs miały.
 Dnia dwudziestego Lipca. Przed połnocą o godzinie jedenastej przybył
 do Krakowa J.C. Xie J.Mi. Lubomirski przy licznej assystencji wra-
 z J.Mi. Panem Broniekiem Marszałkiem Konfederacji Sanockiej
 w liczbie czterech tysięcy konfederowanych tak mornych jako i piechoty
 z sześćnastu sztuk Armet, spóźionych, i wielką Ammuniyami, i sześćdzie-
 ścią wozami, przy świecach bardzo przywornie przy rekonanacji Koltow
 i Kapelli, Xie J.Mi. Lubomirski stanął w pałacu J.Mi. Pana
 Chorążego Koronnego w rynku. Cate ras korpus wstąpił wawrny się
 po rynek i ulicach z koniami i wozami, bo już nigdzie i stajni prożnych
 nie było spoczęci, tak i w cieżbie po rynek i ulicach nie można się było
 przecisnąć. —

Tęże nocy odstawiają się z obozu kilkadziesiąt koni Mornicy Wier-
 Dabie dziesięćna miejscą rabują. —

Dnia dwudziestego pierwszego Lipca Moskwa ruszyła z Oborów
reiterowała się do Magity, zostawiwszy straż. —

Dnia dwudziestego trzeciego Lipca wieczór kwadrans na godzinę siódmą,
była potyczka między Mesotą i Tiasnami, Msia, miejska. Ta była daleko równsza
a rzeki dnia osmnastego iako, wyżej opisana. Bo i Wojska Szwedzkiego było
więcej, i armat kilka sztuk z sobą mieli. Tymczasem Konfederaci nie w wielkiej
liczbie znajdowali się i rzadziej armaty z sobą nie mieli. W tej potyczce tak
równiej i gęstym strzelaniem z strony Ich Miów Konfederatów zostało na placu
szesnastu zabitych, między tymi Tłm. Pan, Pili Chorągwy z pod ratku pancernego,
plejzerowanych jedenastu, z strony zaś Moskiewskiej zabitych i rannych w dwa
mory sienne, kilka razy rżnięto, zabitych iednak z strony Moskiewskiej zachowano
sto siedemdziesiąt ludzi. Ta potyczka trwała do dziewiątej wieczór, gdy się zaś
zmierzchno, żadna strona stronie nie odstąpiła placu, ani na kajutra, sami się porobili
w swoje strony, nawieda swoich pobitych z placów zabierając. —

Dnia dwudziestego siódmego Lipca Ich Mi Konfederaci ruszyli do Oboru na
Kremionki, wieczór, ale niawny porzekł od Moskwy, którzy już pierwej pod-
biegli i swój obór zatóyli, przymuszeni byli narad cofnąć się do Miasta, z utratą
swoich ludzi trzech na placu porostatych. —

Dnia dwudziestego siódmego Lipca J. C. Xie Tłm. Lubominski o godzinie
trzeciej po północy z Wojskiem swoim i w tysiąc pięćset Konfederatów Województwa
Kraakowskiego wyjechał z Kraakowa. Teraz J. C. Xie Tłm. w górach pod Makowem
przez Wojsko Szwedzkie, niesiony, sam wtrząsnął koni na granicę retero-
watsię d. 28 Julii.

Dnia dwudziestego siódmego Lipca Moskwa na okoto miasta swoje straż
reiterowała, pasy z wszytkich stron ramykaja, tu prozatem oblężenia Miasta.

Dnia dwudziestego osmego Lipca z Matu Kamnowego przez wydanie ognia
z armaty, komendant Moskiewski objeżdżający i kuszający w okoto miasta, zabity.

Dnia trzydziestego Lipca Moskwa dawali ognia z armat do Miasta, z trzech
stron, od Kremionek, S. Bronistawy i Mesoty, ten ogień trwał exarami, do trzeciej
po północy, jednak bez żadnego szwanku w Mieście, z murów też miejskich

odstrzeliwali się i kilku Moskali zabiło.

W tenie sam wieczór Dnia 30. JW Ciarnocki Marszałek K. W. K. objeżdżając dla lustrowania rze okół bramy, przyjechałszy pod bramę Floryańską, pion pod nim ukleknął, gdzie na rano jutro w bramie Floryańskiej przed obrazem N. Panny odprawiona była Motywa solenna z Kartuzianami.

Dnia trzydziestego pierwszego Lipca Jch M. Konfederacji zebrałszy się w liczbie czterdziestu wyszli na Wesoła, napadli na komendę Mosnierka w dworcu W. X. Archibiskupa P. Marii w podobnejże liczbie tam znajdujących się komendantów ich zdmuwała ludźmi na śmierć zabiło, plejeronowanych dwóch a resztę rozproszyli, w ten przedkim rano Jch M. Konfederatów nie przysła do zbrania broni bo tuż nadchodził Sułtan Mosnierki który zaważali się do Miasta, ta potym nie trwała i pół kwadransa, z strony Konfederatów raden nie ginął, trach byłko plejeronowanych i to nieszkodliwie.

W Dnia trzydziestego pierwszego Lipca na dzień pierwszy Sierpnia w pół godziny drugiej po północy Moskwa podstąpiwszy pod Maximiera, nie spodzianie bez wszelkiego Ataku, tak ze radnej stronie, w ten przedkim rano do mystrzelania, nie przysła, odebrał Maximiera z kilka Chorągiewami Konfederatów, tak konnych i pieszych tam, roztających z pięcioma Armatami, a prociwych trzy Armaty na przedzie, w którym rezerwować się nie można było, ratowane w Wiele przy moście Wielickim. Zaraz potym Moskwa odstąpiwszy przez Stradom do Miasta, drzwi do bramy Grodzkiej zaczęli rabać, jednak nie wszkórawszy, przymuszani byli rezerwować się za most Stradomski, ta ogień był bardzo swawny trwał od w pół drugiej po północy do dwunastej rano, z strony Moskwy ginęło sześćdziesiąt trzech z strony Konfederatów ginęło i w niewola zabranych okóło dwięście.

Dnia pierwszego Sierpnia wieczorem stanęło Armistitium z obojczy strony, noc była spokojna, z niewielką strażą.

Dnia czwartego Sierpnia wieczór w pół godziny dziesiątej Moskwa zaczęli Atakować miasto, z trach miejsce od fortki Mikotajskiej od bramy Starobrowskiej, a najbardziej od bramy Grodzkiej pod samym ten Atak trwał do godziny w pół drugiej po północy, który był bardzo swawny, i nie ustajac z Armat, kule Armato suntuwe, granaty palące, i pastace, rucano, te jednak nikomu nieszkodliwy, bo

bo z strony Konfederatów radców nie zginął, szczególnie tylko trzech rannych na murach, i to niesamodzielnie. Moskwa zaś utraciwszy swych ludzi na śmieci blisko dwieście, plejzerowanych bardzo wiele reszta wojska odstąpiła od miasta na Kazimierz.

Dnia piątego Sierpnia o godzinie w pół drugiej zapalono za Wolską bramą, stajnię Biskupią, i Dworek S. Józefa Mł. Wójewody Kurkiego, także z drugiej strony miasta, zapalono Kleparz, Lubica, i Werata.

Dnia siódmego Sierpnia, zapalono Nowy Świat, Wielopole, Piasek alias Garbarska, Józefowska, Krupniki, i Młyny Miobłewskie górne.

Dnia siódmego Sierpnia, zapalono z drugiej strony Piasku Józefowska, Kiszka - pie, naxwana, także reszta Domów na Kleparzu pod Klasztor Panien, Widytek ciągnących się mirandem, płam straszących kilkunastu ogniwych powa - wach, których radca z Ludzi husary jak Franciszkanowem nie widział, nożył kościółów po średnicach będących radca najmniej nieknioty, chociaż w tym czasie wprost ognia samego były i od niego niebrożone, bo chociaż kto wturności swoich chciał bronić Moskwa nie dopuściła i do nich strzelała, potem dopiero posaty ortery kościoły w perypu to jest kościół S. Krzyża, kościół S. Walentego, kościół S. Filipa i Janusza na Kleparzu, i kościół S. Miłosierdzia na Smoleńsku które już minął ogień i nie byłyby zgorzały, tylko je się umyślnie zapalone.

Tego samego dnia wyjechali pp. Konfederaci w kilkanaście koni za bramę pooboczną ku ogrodom Krolewskim i Marszalskim, spotkawszy się z Moskwą z strony Konfederatów zginęło dwóch, z strony Moskwy nie wiadomo bo się zbłądliwów bronili.

Dnia ósmego Sierpnia o godzinie jedenaście przed północą podstąpiła Moskale pod mury, kilka razy ognia z Armat dowoży, ale ich odpędzono.

Dnia dziesiątego Sierpnia o godzinie dziewiątej rano była solenna Wotywa w Kwiecie Archibiskupałnym Pańny Maryi przed wielkim Ołtarzem był wy - stawiony Obraz Najświętszej Pańny Laskawej cum Expositione Sanctissimi, tu Nobilissimus Magistratus cum tota Communitate Civitatis przez całą

cała, Motywe, Kleczeli i Swicami. Potym o godzinie jedenaście przed południem
Pamiwie Konfederacji w liczbie blisko dwieście, wyszedłszy piechotą za brame Sobor-
owna, spotykali się z Moskwą, z strony Konfederatów zabitych trzech, rannych
czterech, z strony Moskwy zabitych szesnastu.

Tu dziś po południu gorzoty ogrody Krolewskie i Starościnskie, także Smolensko
cała, na wieżach, także tytu Kamienice JW S. Mi. Nidra Podkamskiego
Suffragana Krakowskiego, w Mieście na Kanonowej ulicy, przez zatorzenie ognia
do piwnicy, gorzoty.

Dziś po południu Moskwa, kilka granatów pucili, na Alkarto, także z Armat.
kulmi i kartaczami, strzelali nikomu jednak nie szkodziło.

Dnia jedenastego Sierpnia, w pół dziesiątej przed południem, wyjechali z
Konfederacji za brame Stawowską między Pamiwami Wierzkami, S. Florjanem,
i ogrodem Pamiwskim, spotykali się z strony Konfederatów zabitych sześciu,
plejzerowanych dziewięciu, z strony Moskwy zabitych jedenastu.

Dnia dwunastego Sierpnia o godzinie czwartej, krana Pamiwie Konfede-
racji wyjechali za brame Stawowską, zaraz nastąpiła potyczka, z
Konfederacji ukrywających się Moskali po domach, przymusiłi do rezerowania się
domów, ta potyczka trwała cały dzień aż do wieczornej godziny szóstej, z strony
Konfederatów zabitych, sześciu żywych, w niewola wziętych dwudziestu
trzech, rannych siedemnastu, z strony Moskwy zabitych piętnastu, plej-
zerowanych osmnastu.

Tegoż dnia wieczór o godzinie szóstej zapalono szlak na S. Florjanem
kilkadziesiąt domów, także całego ulicę całą, na Kleparzu, w tym ogniu
zapalono Mosioty S. Krzyżka, S. Wawentego, i S. Filipa i Januba.

Dnia trzynastego Sierpnia o godzinie trzeciej po południu Moskwa do murów
Footki Miłostejskiej dała ognia z Armat kulmi, granatami i kartaczami, przez to
rany dwieście nikomu jednak nie szkodziło szczególnie tylko murów gura
sema, na półtora, tożnia wypało.

Dnia piętnastego Sierpnia Ipso Festo Assumptionis Beatissime Virginis
Mariæ, odprawiona była Solemna processya krana o godzinie dziesiątej
aktowiota Archipresbiteralnego Pamiy Maryi, w okoto synku cum Sanctissimi

cum sanctissimo in Monstranci celebravit W. M. K. Bodurkiewicz Mironich
Krownowski Lantie i. r. Obrzem N. Panny Laskawej który nierli Dyanoni
w Dalmatynach in Assistentia wszystkich konwentów w Mieście będących,
Konfederacyi całej, i Magistratu.

W Dnia przesłanego na dzień siedemnasty sierpnia, to jest w Wtorku na Srodek
po północy w pół godziny trzeciej Moskwa przypuściłi Atak do Miasta w
trzech stron, to jest do Bramy Staroborskiej, do bramy Nowej, i do Minotaj-
skiej forteki, ten Atak do bramy Staroborskiej był najwarszwy już gdy
do tej bramy drzewi wybito, Moskwa w samej bramie stojąc i po trupach
swoich depcząc, przekrawało bronienie się Konfederacyi każdym sposo-
bem nie wpuszczeni do Miasta uciągając się k niemi aż do godziny
dziewiątej ranniej.

Do Nowej bramy już nie tak równo był Atak i do Staroborskiej
bo niespodziewanie Moskwa przeszedłszy przez pierwsze mury, pomiędzy
murów dawny ognia, i Monachierza do bramy o godzinie siódmej ranniej
drzewi wybili. W tym Konfederatów których, też w niezapętnej gotowo-
ści zastawny pod Komendą W. M. K. pana Trzebńskiego do reiterowania
się w ulice przymusili. Lubo Konfederacyi równo opierali się Moskwie
bo utratą wielu w obojej strony, albowiem w tym Ataku Moskwy trupem
na placu leży czterysta siedemdziesiąt, których, mowa było porachować
przy bramach, i w samych bramach, w zaś dalej za bramą, paszki
mogło to ignorum, gdyż i karax Moskwa trupów swoich zbierając
w rowy po między bramami u myślnie porobionem i bezpieczeń-
stwa miasta, tam ich ciskali i rozpyrywali. Plejrewowanych zaś
ledwo nietylki albo w więcej mieli, w strony zaś Konfederatów pięć-
dziesiąt ośm na śmierć rabiło, plejrewowanych dwudziestu trzech,
tu gdy już w bramie Nowej i do w pół ulicy podstajowszwy Moskwa,
natencar Najwyższy Generał mający Komendę nad całym Wojskiem
Kropyskiem Jmieniem Awasyn Nigie Kropyski i Nigeciem

z Księciem Prochorowskim, ale ten karak, z bramy srafeta, umyślnie wyjechał do Wierzbicy z doniesieniem Najjaśniejszemu Królowi Młci o odebraniu Miasta, stawie, z pułkownikami Suchotynem i Selsatronem, który w tej utarczce, w rękę był plejkerowany, zatrzymawany się w bramie Nowej wysłał po dwa razy trębaczem do W. Marszałka Konfederacji Województwa Krakowskiego o poddanie się z deklaracją parolonu, tu Konfederacja żadnym sposobem poddać się nie chciała, ale do ostatecznego bronieć się i bić usiłując jednemu lubo po drugiej miętki sobie sprzeczce, na perswasory niektórych z pomysłki siebie ośób przystawny poddać się.

W tym Magistrat Krakowski a mianowicie natenbur Prezydent Jan Kortowski, z Maciejem Bajerem, i Ksiejem Wathanowskim Lunarem, Radziami Krakowskimi, przyszedłszy do bramy Nowej, Generata Apraxyna przeproszają exkurując się, iż w niewoleni od Przewziętej Konfederacji bronieć się musieli w Mieście, upraszając o parolon i mitowienie dla siebie i Mieszkań.

Otrzymują od Generata deklaracyę, po której otrzymanej Prezydent miasta Jan Kortowski zaprasza Generata Apraxyna z przytumnemi tam pułkownikami, i Officerami do siebie na Obiad, których świątymie urządzał, w tym czasie o godzinie jedenastej przed potuchniem Wojsko Prussijskie w cegnowym w Rynek i w ulice, po wszystkich ulicach i przycepicach strasie swoje, także w bramach i murach na okoto miasta rozstawili.

Armaty i inne broń po murach, rostejaca porzucawszy na ziemię, inne zaś po bramach i ulicach, rostejace z kotami i lawetami do góry poprępowacali, tu w powozkach w targuienia w Miasto, niektóre kamienie katne i bliźno bram, stojace w rabowano. W klasztorze Panien Dominikanek na Groblu przetożona i druga z miastanowice Fortyanke zabito, w szpitalu Archiprezbiteralnym, Panny Maryi przy Nowej bramie, dziesięciono ludzi na śmierci zabito,

na śmierć rabito, migelny tymi był tam, mieszkający Bandurkii
Totnie Mierzanin Korakowski, weteran, sam dzień Atanu, krana, Nozio -
ty dwa, to jest: S. Florjana i S. Mikotaja na przedmieściu, że wszystkie
krabowane, tam nie tylko w Szeber nie, ale też Onnata, iednego nieko -
stawion. Sanctissimam w puszek na ziemie po wyly pywem. Ciata i mar -
tych grobowi powyrzucawsy na wierzch, doty w grobach kopali, zachowane
rzeczy Nozielne dobywają i rabierają, najmniejszego nawet koczniaka
przy Otkarach nie zostawiają, w ras' podległego byto potargawsy na mate
stawki, powozowali. —

Po potudniu o godzinie pierwszej Moskale sami rozkwatowali się po kamie -
nicach, najwięcej w wyprau i Grodniej ulicy, mieszcząc się w jednej w trzydzie -
ści i więcej osób, których trzeba było przez wszystkie czasy żywić. Oburach i
kamen odlebrawsy, straż swoją obwarowali, ludzi których po Murach i
w kamnu zastali w niewola rabrali, Konfederatów do ztolenia broni

przymusiawsy, i nable im nawet publicznie w Ryjku od broni odbierając -
Dziś w wieckor po wszystkich kamienicach chwetka, gdzie tylko Konfederaci
stali, wszystkie konie których w liczbie znajdowało się dwadzieście siedemset
i jedno sam widziatem w Taryffie Moskiewskiej, beca na Resydenyę,
od miasta narrownym do pułko wnika, Suchollynej i w wszelkim
sprzętem, rzeclami, ludźmi rzecky Konfederackie, to jest kufry i pieniędźmi
sumiami pielina i d. rabierają, i gdzieby się u którego Mierzaninca
rzeczy jakowe Konfederackie znajdowały serio inwertygują pod wielką
karą.

Dziś w Wielkiej Cierbie Marszałek Wojewodstwa Sanockiego Jmieniem
Dzwoński przebrawsy się wyszedł z Krakowa.

Najjutrz dnia ósmnastego sierpnia Generał Apraxyn nakazuje
wszystkim Mierzaninom i Obywatelom, także wszystkim Duchownym
Kanonikom i świeckim, ażeby jakanodwiek broni, lub szabla u kogo znajdo -
wata się, żeby nosić nakatyr, także prochy i kule, pod juramentem,
jakoż wszystkie broni pod juramentem, wszyscy musieli komportować -

Dnia publikują, gdzieby się u kogo znajdował Pan Bronicki Marzatek Konfederacji Sarmackiej, i N. Garlicki Kapelan Konfederacji, żeby instancjami, wydanymi byli pod karą śmierci, rozbiciem, wrzaskiem, i krzywdzeniem Dóbr tam Duchownym jako i Świeckim. Po brzmieniu katechizmu dońców Wojsku Pruskiemu, nikogo nie wypuszczać w Miasto, ani z Miasta wypuszczać.

Tandem dnia i innych następujących dni, nastąpiła rewirya po kosciołach, grobach, klasztorach, komuniach, szukając Pana Bronickiego, lub którego z Konfederatów, lub broni, lub rzeczy ich jakichkolwiek.

Dnia dwunastego Sierpnia N. Garlicki Kapelan Konfederacji sam przyszedł do Generata Apparyna który stał w kamienicy JM P Starosty Baraniego w Ryjku, na rogu Wisłnej ulicy, któremu dołożył Generat straż łonował go w podłże siebie, w kamienicy J. Brouskiego, ac tandem Dnia dwudziestego pierwszego Sierpnia wieczor wywieziono go z Krakowa, z konwojem, Mostkiewskim ale doznał infortunii.

Dnia dwudziestego Sierpnia namasano Magistratowi z całym pospółstwem ucygnił Brecept od Konfederacji jakoby ucygnili w reedownie, w Aktach Państwowych, i na nim tak Magistrat jako i całe pospółstwo narędy ex persona pisać się musiał. Po którym ucygnionym nastąpił Jurament w tej treści: Jako każdy z Mieszkańców do Konfederacji wiązać się nie będzie, ani z Konfederatami Kointeligeney mieć, Onym dopomagać ani broń, ani rywnością nie będzie, który to Jurament wypełnili.

Dnia pierwszego i drugiego Września Chorągwie wrydnie Komputowe po wystuchanych onychże inkwiryacjach przez JM P Pana Malcewskiego Komisarza z Przeswietnej Komisji Wojskowej umyślnie do tego z Warszawy delegowanego, na swoje kwirystencye odestano, konie i broń oddawo, tych Wojsko Pruskie za Kraków konwojowało.

Dnia trzeciego Września ludzi skonfederowanych z piechoty, werbowanej, jako też Garnizon Łamnowy i Miejski w niewoli będących, wrydlich przerwto oimset przy znacznym konwoju Mostkiewskim piechota przez bramę Staroborską, prowadzoną do Warszawy, nawet kilkumasta dwoje plejzerowanych, na

na morach z sobą zabrali.

Dnia piątego Wierśnia przedniejszych Słuchty i Urzędniców, Wojewodztwa Krakow-
skiego, Sandomierskiego, i Sanockiego, zwerbowaawszy do Grodu dla uwyenia Receptu
od Konfederacyi, przytrzymano w Kamna actandem Dnia siósteego Wierśnia rana
w pół godziny osmiej wszystkich tam Marszałka Konfederacyi Województwa Kra-
kowskiego, Michała Czarnowieckiego Stolnika ziemii Stryckiej, jako Marszałka
Konfederacyi Sandomierskiej, Potockiego Wojewodztwa Wołyńskiego, i innemi
Słuchty i znaczeni Urzędnikami podobnie jako i tamtych, i ledwo nie w
półnej godzinie, jednych wózkami, drugich pieszo do Warszawy zaprowadzono.
Niektórych i to nie więcej nad osob dwadzieścia z ^{SM} Letowskim Podchorążym
Krakowskim / pnievia Jego fidejussione na nich / wolno puścili do wotarności swoich.

Dnia siódmego Wierśnia i innych następujących dni, Armata, wszytkie tam
Najjarmiejszej Szpety, iako też, miejscie, mordkierne, Smigownice, Haxownice,
wszytkie reuszyl, pojedno zaprowadzili, na powrót i wstaw wrocłku Rymu war-
stad, na mate kawalki wrytke zgruchotali i poturuli, czemużai poradzi nie
możli jako to: armata wielka, mordkier i inne cattiem na wory zabrawszy,
wywierli i w Wile pod Krolewskiemi ogrodami potopili, samych armat oprócz
mordkierzy, Haxownic d. d. byto przeszo sztuk osmdziesiąt, nie które były spi-
rowe lekkie z sobą wzięli -

Miszercanóm i innym niektórym szable narad z szaburra oddeja, Bron' uszel-
naglo strzelania sprwobna na szaburra restawiuwszy, przeszo na ctery tysiac
sztuk strzelby woiny.

Miszercanóm nakazano Custodiam przy bramach po dwóch przy kardziej, aby
z Miasta nikogo nie wypuszczali, ani też do Miasta, tam z Duchownych
Theronnów, ierwo i Swiecznik których by nie znali, na co musieli wykonać
Jurament i wrytlich tam do Miasta wchodzących, jako z Miasta wy-
chodzących z Imienia i prozwiska przy bramach w Regestru rejpirywan-
infra Dnia szesnastego Wierśnia Chłop Duda z Gnojnika ostrzelanie do
Morkali uchwytany i pod miecz oszechrony, gdy na plac wyprowadzony od

od Generata Apraxyna pardon otrzymat.

Sup: Dnia siódmego Września Magistrat cum tota Communitate obchodząc
^{Diem}
~~Antem~~ Aniversarium Electionis na Tron Najjasnniejszego Stanistwa
 Augusta Krola Polskiego byli wazyuy wkościele Archiprezbiteralnym
 Panny Maryi na Wotynie kłęcząc z Swięcami, celebrowat Pontyficaliter
 W. T. M. S. Kieterewski Archiprezbiter gdzie też byli presentes Generat
 Apraxyn z Officerami, i inni dystryngwowani Goscie.

Dnia osmego Września Miasto dalo bal z Kapella, wieców dla Generata
 Apraxyna i innych Officerów Wojsk Prusyjskich, obserwując dzień Elokcyi
 Najjasnniejszego Pana, poniewaz w sam dzień nie mogt się odprawic ile
 przy Wigilii Narodzenia N. Panny, na tym także knejdowali się różni
 Dystryngwowani Goscie, na sali wpatacu T. W. T. M. S. Pana Moszczyskiego
 Wojewody Inowroclawskiego, których lautissime wystawano.

Dnia dwudziestego drugiego Września Generat Apraxyn dat bal masko-
 wy z kapella i Fajerwerkami wpatacu T. W. T. M. S. Biskupa Krakow-
 skiego dla Miasta, na którym różni T. W. T. M. S. Miasta tan w maskach jako
 i bez maski przytomni byli.

Dnia dwudziestego czwartego Września Króć Generat Apraxyn z dwudziestym
 Wojska swego tak piechoty jako i konnych z Armatami dwiema, wliczając
 okoto trzytysia na następujący Sejmik, na dzień dwudziesty szósty Września
 do Prokowie wymarszerowat, zostawiając w Krakowie nie wielkie Presidium.
 w Prokowiecz obrani są Postami na następujący Sejm Oweynaryjny do
 Warszawy na dzień piąty Listopada.

W. T. M. Pan Kłuszewski Wielkowszeclca Krakowski

W. T. M. Pan Letawski Podkomorzye Krakowski

W. T. M. Pan Stachnicki Burgrabiak Krakowski

W. T. M. Pan Dębinski Starosta Piekanowski

W. T. M. Pan Sławski Starosta Pochowski

W. T. M. Pan Zielinski Staroscie Myski

Wł. M. Pan Kietliński Putkównia

Wł. M. Pan Moszczyński Prorabicki

Po zakonionym Seymie w Proszowicach Kie. M. General Aprasyn
z Dywizją swojego Wojska dnia dwudziestego siódmego Września po
potudniu powrócił do Krakowa —

Jako niniejszy wyjątek jest Listowni napisany z Kalendarzka
ręko. s. p. Wojciecha Moszczyńskiego pod ten czas i jego
świadectwem. — i między napisami mego Dziada się znajduje

Krak. d. 17/9 39. —

[Signature]

